

## Asutajate ootused Sihtasutusele Saaremaa Muuseum

### ❖ Sissejuhatus

Riigi kui asutaja ootused sihtasutusele tulenevad strateegiast „Eesti 2035“, „Kultuuri arengukavast 2021–2030“, Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu ICOM eetikakoodeksist ning muuseumiseadusest. Ootused on kooskõlas sihtasutuse põhikirjaga.

Saaremaa valla kui asutaja ootused tulenevad valla arengukavast.

Eesti Vabariik, asutajaõiguste teostajana Kultuuriministeerium, ning Saaremaa vald, asutajaõiguste teostajana Saaremaa Vallavalitsus, seavad sihtasutusele neli peamist eesmärki:

- tagada Kuressaare linnuse ja bastionide ning riigile kuuluva muuseumikogu pikaajaline säilimine ja arendamine;
- järgida sotsiaalse vastutuse põhimõtteid ning head juhtimistava;
- tagada muuseumi jätkusuutlik majandustegevus;
- olla avatud suhtluses kogukonnaga ja tugevdada Saaremaa kultuuri-, haridus- ja turismialast konkurentsivõimet.

Eesmärgid ja põhimõtted on allpool teemade lõikes lahti kirjutatud. Asutajate ootuste täitmise eest vastutavad sihtasutuse nõukogu ja juhatus. Täitmise seire toimub igal aastal perioodil veebruar–märts, st enne majandusaasta aruande kinnitamist sihtasutuse nõukogus. Vajaduse korral räägitakse uuendamine läbi sihtasutuse nõukogu esimehe, juhatuse esimehe ja asutajate esindajatega, hiljemalt pärast korralisi kohaliku omavalitsuse üksuste volikogude valimistulemuste selgumist.

### ❖ Riigi ja kohaliku omavalitsuse osalemise põhjused sihtasutuse asutamisel

Riik ja Saaremaa vald (sel ajal Kuressaare linn) asutasid üheskoos 07.08.2017 Sihtasutuse Saaremaa Muuseum, et tagada sihtasutuse avaliku funktsiooni täitmine, milleks on vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada ja vahendada Saare maakonna kultuuripärandit hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel ning tugevdada Saare maakonna kultuuri-, haridus- ja turismialast konkurentsivõimet.

Riigile kuuluvasse muuseumikogusse, mida sihtasutus kasutab halduslepingu alusel, kuulub väärtuslik osa Eesti kultuuripärandist, mille hoidmine ja arendamine on avalik huvi.

Saaremaa Muuseumi missioon on olla Saaremaa kui eripärase looduse, ajaloo ja kultuuriga piirkonna identiteedi säilitaja ja tugevdaja ning Saaremaa ja saarlaste lugude uurija, koguja ja vahendaja. Aidata kohalikel inimestel tunda ennast saarlasena ning tekitada külalistes arusaamist saarlastest ja saarlusest.

### ❖ Strateegilised valdkondlikud eesmärgid

Sihtasutuse eesmärkide täitmist jälgitakse järgmiste võtmeindikaatorite<sup>1</sup> alusel:

- 1) külastajate rahulolu;
- 2) töötajate rahulolu.

Täpsemad valdkonnapõhised ootused Sihtasutusele Saaremaa Muuseum on järgmised:

- 1. Olla avatud suhtlemisele ja koostööle kogukonnaga, huvituda nende seisukohtadest ja vajadustest. Olla kultuurivaldkonna suursündmuste korraldajatele toetav ja**

---

<sup>1</sup> Vt kõigi indikaatorite metoodikat ning baas- ja sihttasemeid lisas 1.

**heaahhtlik koostööpartner. Teha aktiivset koostööd Saaremaa Vallavalitsuse turismi- ja turundusteenistuse ning kommunikatsiooniteenistusega.**

Tulemusindikaatorid:

1.1. Koostööpartnerite rahulolu

**2. Hoida kogumispõhimõtted ajakohased ja täiendada muuseumikogu järjepidevalt kogumispõhimõtete alusel.**

Tulemusindikaatorid:

2.1. Uute museaalide vastavus kehtivatele kogumispõhimõtetele

2.2. Muuseumikogu täiendamise otsuste põhjendatus

**3. Säilitada muuseumikogu turvalistes ja stabiilsetes tingimustes. Säilitada ja arendada Kuressaare linnust ja bastione ning teisi muuseumile kuuluvaid kultuurimälestisi.**

Tulemusindikaatorid:

3.1. Nõuetekohast säilitamist tagava hoidlapinna osakaal hoidlate kogupinnast

3.2. Rahuldava füüsilise seisukorraga museaalide osakaal museaalide koguarvust

3.3. Muuseumi korrasoleva kinnisvara osakaal kogu kinnisvarast

**4. Võimaldada huvilistele ligipääs muuseumikogule ja algatada muuseumikoguga ja/või muuseumi uurimisteamaga seotud uurimisprojekte. Soodustada Saaremaale oluliste ajalooliste objektide arendamist ning olla Saaremaa arheoloogilistel väljakaevamistel teaduspartneriks.**

Tulemusindikaatorid:

4.1. Foto- ja dokumendikogu kättesaadavus MuIS-is

4.2. Uurimisprojektide arv aastas, sh koostööprojektide arv

4.3. Uurimistöõde konsultatsioonide arv

**5. Pakkuda muuseumi missioonist, kogust ja teemadest lähtuvaid haridustegevusi kogu elukaare ulatuses ning unikaalset ja inspireerivat näituseprogrammi.**

Tulemusindikaatorid:

5.1. Muuseumi külastajate arv aastas, sh eraldi tasuliste ja tasuta külastajate arv

5.2. Haridustegevustes osalejate rahulolu pakutud tegevustega

5.3. Aasta jooksul haridustegevusest osa saanud laste ja noorte arv

5.4. Aasta jooksul haridustegevusest osa saanud täiskasvanute arv

**6. Tagada muuseumikogusse kuuluvate autoriõigustest vabade teoste digikujutiste vabakasutus.**

Tulemusindikaatorid:

6.1. MuIS-is on määratud õiged litsentsid

6.2. Muuseumi veebilehel on vabakasutuse kohta asjakohane selgitus

**7. Hoida muuseum külastajatele avatud vähemalt viiel päeval nädalas, sh nädalavahetustel ja üldjuhul ka riigipühadel. Erandeid võib teha madalhooajal ning väljaspool Kuressaare linna asuvate filiaalide puhul. Hoida Kuressaare lossihoov kui atraktiivne puhkeala külastajatele alati avatud.**

Tulemusindikaator:

7.1. Muuseumi lahtiolekuajad filiaalide lõikes

**8. Lähtuda kõigi teenuste pakkumisel ligipääsetavuse ja universaalsaini põhimõtetest arvestamaks kasutajate vajadustega kogu nende elukaare ulatuses:** lapsed, eakad, erivajadusega inimesed, lapsevanemad, ajutise tegevuspiiranguga inimesed, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed ja kõik teised. Analüüsida teenuseid nn suutlikkussurvest ja kogemuse terviklikkusest lähtudes: st millist võimekust või suutlikkust iga konkreetne teenus kasutajalt igas üksikus kasutusetapis nõuab ning kuidas on võimalik teenust kõigile kasutajasõbralikumaks muuta või alternatiive pakkuda. Suuremaid investeeringuid nõudvate muudatuste puhul koostada tegevuskava.

Tulemusindikaator:

8.1. Enesehindamine kõigi teenuste lõikes, tegevuskava koostamine puuduste likvideerimiseks ja selle täitmine

## **9. Vähendada muuseumi keskkonnajalajälge.**

Tulemusindikaatorid:

9.1. Elektri- ja soojusenergia kasutus aastas

9.2. Vee kasutus aastas

9.3. Jäätmete liigiti kogumine

9.4. Keskkonnahoidlike hangete osakaal kõigist hangetest aastas

9.5. „Rohelise muuseumi“ ja/või „Rohelise võtme“ märgise saamine/hoidmine

### **❖ Finantseesmärgid**

Kasumi teenimine ei ole sihtasutuste tegevuseesmärk. Vaatamata sellele on vaja jälgida, et sihtasutus tegutseks oma eesmärkide saavutamisel neile eraldatud rahaliste vahenditega võimalikult kulutõhusalt.

Võtmeindikaatorid on järgmised:

- a. majandustegevusest laekuva tulu osakaal kogutulust (v.a investeeringutoetused);
- b. projektitoetuste osakaal kogutulust;
- c. lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja.

Strateegiliste valdkondlike eesmärkide saavutamist ja tegevuse jätkusuutlikkust peavad toetama järgmised finantseesmärgid ja -põhimõtted:

### **1. Tõhusus ja jätkusuutlikkus:**

- a. majandustegevus peab toimuma ressursisäästlikult;
- b. keskpikas ajahorisondis (4 a) summeerituna ei tohi kulude kasv (ilma amortisatsioonita) ületada tulude kasvu.

### **2. Investeeringupoliitika:**

- a. sihtasutuse põhitegevuse arendusliku iseloomuga investeeringuid tehakse lähtudes nõukogu otsusest ning need kaetakse üldjuhul sihtasutuse majandustegevusest laekunud tulust ja avalikest siseriiklikest ja välisvahendite taotlusvoorudest;
- b. kõik plaanitavad investeeringud peavad olema põhjalikult läbi analüüsitud ning kaasnevad riskid tuvastatud ja arvesse võetud;
- c. arendustegevuste investeeringuotsuste ettevalmistamisel ja alternatiivide analüüsil lähtutakse põhimõttest, et arendusprojekt peab olema jätkusuutlik ja tasuv, st mitte suurendama sihtasutuse püsikulusid määral, mida projekti tulud ei suuda katta;
- d. uute hoonete ehitamisele eelistatakse olemasolevate hoonete (eelkõige mälestiste) renoveerimist.

**3. Sihtasutuse eelarve kavandamisel tuleb lähtuda põhimõttest, et riigi toetust kasutatakse esmajärjekorras lisas 1 loetletud baasteenuste osutamiseks ja asutajate ootuste dokumendis nimetatud strateegiliste valdkondlike eesmärkide saavutamiseks. Lisateenused on teenused, mille osutamine ei ole sihtasutuse põhitegevus. St et sihtasutus**

võib, aga ei pea neid pakkuma. Muuseumiseaduse (§ 20 lg 2) kohaselt ei tohi lisateenused takistada põhiülesannete täitmist, need peavad olema isetasuvad (soovituslikult kasumlikud) ning nende osutamise otsesteks kuludeks ei või kasutada riigi tegevustoetust.

### ❖ **Juhtimiskvaliteedi eesmärgid**

Eesmärk on, et sihtasutuse juhtimise ja teenuste kvaliteet tõuseks ning maksumaksja raha on seeläbi tõhusalt kasutatud. Oluline on juhatuse ja nõukogu liikmete kompetentsipõhine valimine ja määramine (esindatud on sisutegevuse, juhtimise, finants, õiguse jm asjakohased kompetentsid), liikmete vastastikune hea koostöö ning tõhus toimimine.

1. Sihtasutus on töötajaid ja koostööpartnereid väärtustav, paindlik, efektiivselt majandatud kaasaegne organisatsioon, mis rakendab sobivat **juhtimissüsteemi** ja **hindab** regulaarselt selle toimimist.
2. Selleks toimub muuhulgas:
  - 2.2. kord aastas **nõukogu esimehe koostöövestlus** juhatuse liikmega;
  - 2.3. kord aastas **nõukogu liikmete enesehindamine** ning **juhatuse liige annab tagasisidet nõukogu liikmete tööle**<sup>2</sup>.
3. Sihtasutus lähtub andmete töötlemisel ning infosüsteemide pidamisel, kasutamisel ja arendamisel **avaliku sektori infoturbe nõuetest**<sup>3</sup> ning **Kultuuriministeeriumi haldusala IKT teenuste korraldamise põhimõtetest**<sup>4</sup>.  
Tulemusindikaator: küberhügieeni koolituse (digitesti) läbinud töötajate osakaal aastas kõikidest asutuse töötajatest, kellele test saadeti.
4. Juhatuse liikmele **tulemustasu maksmine on seotud mh asutajate ootuste täitmisega** (on sõlmitud tulemusleping või kokkulepe fikseeritud muul moel).

---

<sup>2</sup> Vt korraldamise metoodika lisas 1.

<sup>3</sup> <https://eits.ria.ee/>

<sup>4</sup> Heaks kiidetud Kultuuriministeeriumi IT nõukogu 31.10.2022 koosolekul.